

"KASE КЛИРИНГ ОРТАЛЫҒЫ" АҚ

"KASE клиринг орталығы" АҚ
Басқармасының шешімімен

(2023 жылдың 19 шілдесіндегі
№ 19 отырыс хаттамасы)

б е к і т і л д і

2023 жылдың 19 шілдесінен бастап

қолданысқа енгізілді

Қаржы құралдарын Т+ Тізіміне және Т+ Қамтамасыз ету тізіміне енгізу ТӘРТІБІ

Алматы қ.

2023

Қаржы құралдарын Т+ Тізіміне және Т+ Қамтамасыз ету тізіміне енгізу тәртібі (бұдан әрі – Тәртіп) Қазақстан Республикасының заңнамасына және "KASE клиринг орталығы" АҚ (бұдан әрі – Клирингтік орталық) ішкі құжаттарына сәйкес әзірленді және жартылай қамтамасыз ету шарттарында орталық контрагентпен мәмілелерге жіберілген қаржы құралдарының тізімін қалыптастыру тәртібінің сипаттамасын (бұдан әрі – Т+ Тізімі), жартылай қамтамасыз етумен мәмілелер бойынша міндеттемелерді қамтамасыз ету ретінде ескерілетін қаржы құралдарының тізімі (бұдан әрі – Т+ Қамтамасыз ету тізімі), сондай-ақ қаржы құралдарын Т+ Тізіміне және Т+ Қамтамасыз ету тізіміне енгізу және көрсетілген тізімдерден шығару шарттарын қамтиды.

1 бап. Жалпы ережелер

1. Тәртіпте Қазақстан Республикасының заңнамасында, Клирингтік орталықтың "Қаржы құралдарымен жасалатын мәмілелер бойынша клирингтік қызметті жүзеге асыру ережелері" ішкі құжаттарында (бұдан әрі – Клиринг ережелері) және Клирингтік орталықтың басқа да ішкі құжаттарында анықталған ұғымдар мен терминдер пайдаланылады.
2. Т+ Тізімі Тәртіптің 2 бабының талаптарына сәйкес келетін "Қазақстан қор биржасы" АҚ (бұдан әрі – Биржа) айналысына жіберілген қаржы құралдарынан қалыптастырылады.
Т+ Тізімінің қаржы құралдары Клирингтік орталық орталық контрагенттің функцияларын орындайтын жартылай қамтамасыз етілген мәмілелерге жіберіледі.
3. Т+ Қамтамасыз ету тізімі Тәртіптің 4 бабында белгіленген талаптарға сәйкес келетін Т+ Тізімінің қаржы құралдарынан қалыптастырылады.
4. Қаржы құралдарын Т+ Тізіміне және Т+ Қамтамасыз ету тізіміне (бұдан әрі – Тізімдер) енгізу туралы шешімді Клирингтік орталықтың Басқармасы Тәртіптің 5 бабында анықталған тәртіппен қабылдайды.
5. Биржалық нарықтарда ішінара қамтамасыз ету шарттарында орталық контрагентпен мәмілелер жасасуға жіберілген қаржы құралдары мыналар болып табылады:
  - валюта нарығында – "Т+ Тізіміне" енгізілген валюталар;
  - қор нарығында – бағалы қағаздармен мәмілелер бойынша есеп айырысу құралдары ретінде әрекет ететін Т+ Тізіміне енгізілген бағалы қағаздар және Т+ Қамтамасыз ету тізіміне енгізілген валюталар;
  - деривативтер нарығында – Биржа сауда-саттықты ашқан барлық туынды қаржы құралдары.
6. Жартылай қамтамасыз ету шарттарында жасалатын орталық контрагентпен жасалатын мәмілелер бойынша қамтамасыз ету ретінде қабылданатын қаржы құралдары:
  - валюта нарығында – Т+ Қамтамасыз ету тізіміне енгізілген валюталар;
  - қор нарығында – Т+ Қамтамасыз ету тізіміне енгізілген бағалы қағаздар мен валюталар;
  - деривативтер нарығында – Т+ Қамтамасыз ету тізіміне енгізілген валюталар.

2 бап. Т+ Тізіміне енгізу үшін қаржы құралдарына қойылатын талаптар

1. Қаржы құралын Т+ Тізіміне енгізу және оның көрсетілген тізімде болуы үшін белгілі бір атаудағы қаржы құралы сәйкес келуі тиіс:
  - 1) осы баптың 2 тармағында белгіленген өтімділікке қойылатын талаптар;

- 2) осы баптың 4 тармағында белгіленген ерекшелікті ескере отырып, осы баптың 3 тармағында белгіленген сенімділікке қойылатын талап;
  - 3) осы баптың 5 тармағында белгіленген өзге де талаптар.
2. Қаржы құралының өтімділікке қойылатын талаптарға сәйкестігі мынадай критерийлер ескеріле отырып анықталады:
- 1) Биржаның бағалы қағаздардың өтімділік көрсеткіштерін анықтау тәртібін регламенттейтін ішкі құжатына сәйкес бекітілген өтімділіктің бірінші класты бағалы қағаздар тізімінде кемінде қатарынан күнтізбелік екі ай ішінде тұрған акция немесе депозитарлық қолхат немесе инвестициялық қордың бағалы қағазы болып табылады;
  - 2) Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі немесе Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі шығарған мемлекеттік бағалы қағаз болып табылады;
  - 3) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес шығарылған облигациялар үшін орналастырылған шығарылым көлемі кемінде 5 (бес) миллиард теңге немесе шет мемлекеттердің заңнамасына сәйкес шығарылған облигациялар үшін кемінде 35 (отыз бес) миллиард теңге болатын облигация болып табылады;
  - 4) Биржаның ішкі құжаттарына сәйкес жеңілдетілген рәсім бойынша Биржада айналысқа жіберілген бағалы қағаз болып табылады және Bloomberg агенттігі ұсынатын IQA Liquidity Score бағасы 80-ден төмен емес;
  - 5) осы қаржы құралы бойынша маркет-мейкердің болуы;
  - 6) Биржаның сұрау салуы бойынша осы қаржы құралымен сатып алу/сату мәмілелері бойынша провайдер рөлін атқаруға дайын екендігі туралы кемінде бір сауда-саттыққа қатысушымен жазбаша уағдаластықтың болуы;
  - 7) қаржы құралына қатысты орталық контрагенттің өтімділігін басқаруға жауапты бөлімшенің Клиринг ережелерінде белгіленген мерзімдерде орындалмаған міндеттемелерді мәжбүрлеп жоюды жүзеге асыру мүмкіндігі туралы оң қорытындысы және оны Т+ Тізіміне енгізу туралы ұсынымы бар.

Осы тармақтың 7) тармақшасы сақталған және қаржы құралы осы бапта қарастырылған өзге екі критерийге сәйкес келген кезде қаржы құралы өтімділікке қойылатын талаптарға сәйкес деп танылады.

3. Қаржы құралының сенімділік талаптарына сәйкестігі Биржа тізіміндегі бағалы қағаздар эмитенттерінің тәуекел деңгейін бағалау тәртібін регламенттейтін Биржаның ішкі құжатына сәйкес жүзеге асырылған бағалы қағаз эмитентінің тәуекел деңгейін бағалау негізінде Биржа тізіміндегі бағалы қағаздарды топтар бойынша Нарықтық тәуекелдер жөніндегі Комитет (бұдан әрі – Комитет) бекіткен бөлу ескеріле отырып анықталады.

Қаржы құралы мынадай критерийлерге сәйкес болған кезде сенімділік талаптарын қанағаттандырушы деп танылады:

- 1) шетел валюталарына қатысты – эмитент-елдің (осы валютаны төлем құралы ретінде пайдаланатын елдердің сандық көпшілігінің) егеменді рейтингі Қазақстан Республикасының егеменді рейтингінен жоғары немесе оған тең;

- 2) бағалы қағаздарға қатысты – бағалы қағаз 1 топқа немесе 2 топқа немесе 3 топқа (сенімділік деңгейі орташадан жоғары бағалы қағаздар) енгізілген.
4. Туынды қаржы құралдарына қатысты қаржы құралының тек осы баптың 2 тармағына сәйкес өтімділікке қойылатын талаптарға сәйкестігін тексеру жүзеге асырылады.
5. Бағалы қағаздардың өзге талаптарға сәйкестігі мынадай критерийлер ескеріле отырып анықталады:
  - 1) Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздары үшін- Қазақстан Республикасының Мемлекеттік ұзақ мерзімді жинақ қазынашылық міндеттемесі (МЕУЖКАМ) болып табылмайды;
  - 2) облигациялар үшін:
    - теңгемен немесе АҚШ долларымен, еуромен немесе британдық фунтпен немесе швейцариялық франкпен немесе Ресей рублімен номинациялануы тиіс;
    - "таза" бағамен саудалануы тиіс;
    - мерзімсіз немесе сбординацияланған облигация болмауы тиіс;
    - индекстелген номиналды құны бар облигация болмауы тиіс;
  - 3) қаржы құралдарын Т+ Тізіміне енгізуге қойылатын талаптарға сәйкестікке мониторинг жүргізу күніне көрсетілген мониторинг жүргізу күнінің алдындағы 6 (алты) қатарынан күнтізбелік ай ішінде Тәртіптің 5 бабы 10 тармағының 1) және/немесе 4) және/немесе 5) тармақшаларында қарастырылған жағдайлар жоқ;
  - 4) қаржы құралдарын Т+ Тізіміне енгізуге қойылатын талаптарға сәйкестігіне мониторинг жүргізу күніне Тәртіптің 5 бабы 10 тармағының 2) және/немесе 3) тармақшаларында қарастырылған жағдайлар жоқ.
6. Клирингілік орталық Тәртіптің 5 бабының ережелеріне сәйкес қабылданатын Басқармасының шешімі негізінде осы баптың 2 және/немесе 3 тармақтарында белгіленген талаптарды қанағаттандырмайтын белгілі бір атаудағы бағалы қағаз, көрсетілген бағалы қағаз бойынша нарықтық тәуекел мөлшерлемелерінің есептік мәндеріне қолданылатын, көрсетілген қағазды Т+ Тізіміне енгізу туралы шешім қабылдау кезінде Клирингілік орталықтың Басқармасы белгілейтін арттыру коэффициентін қолдану шартымен, Комитет осындай мөлшерлемелерді белгілеген кезде, Т+ Тізіміне енгізілуі мүмкін.

3 бап.

Қаржы құралдары бойынша "қысқа сатуға тыйым салу" және "қамтамасыз етілмеген сатып алуға тыйым салу" белгілерін белгілеу шарттары

1. Т+ Тізіміне кіретін қаржы құралдары бойынша Клирингілік орталық мынадай белгілерді белгілеуге құқылы:
  - 1) "қамтамасыз етілмеген сатып алуға тыйым салу" белгісі: валютаға қатысты белгіленеді және мұндай валютадағы есеп айырысулармен жасалатын мәмілелер осындай валютадағы туындайтын міндеттемелерді толық жабумен жасалатынын білдіреді;
  - 2) "қысқа сатылымға тыйым салу" белгісі: бағалы қағазға қатысты белгіленеді және мұндай бағалы қағазбен жасалатын мәмілелер осындай бағалы қағазда туындайтын міндеттемелерді толық жабумен жасалатынын білдіреді.

2. Осы баптың 1 тармағында көрсетілген белгілер Комитеттің шешімі негізінде мынадай шарттардың бірі болған кезде белгіленеді:
  - 1) соңғы күнтізбелік айдағы және/немесе алдыңғы жұмыс күніндегі барлық клирингілік қатысушылардың клирингілік шоттарында ескерілетін шетел валютасының орташа күндік жиынтық саны осы шетел валютасы үшін белгіленген шоғырлану лимитінен төмен мәнді құрайды;
  - 2) ерікті провайдерлердің соңғы күнтізбелік айдағы және/немесе алдыңғы жұмыс күніндегі клирингілік шоттарында ескерілетін бағалы қағаздардың орташа күндік жиынтық саны осы қаржы құралы үшін белгіленген шоғырлану шектелімінен төмен мәнді құрайды.
3. Клирингілік орталық осы баптың 1 тармағында көрсетілген белгілердің қолданылу кезеңін анықтауға құқылы, бұл ретте:
  - 1) егер белгінің басталу күні ғана анықталса, белгі осы күннен бастап және мерзімсіз қолданылады;
  - 2) белгінің әрекет ету кезеңі анықталған жағдайда, белгі әрекет ету кезеңі басталған күннен бастап (қоса алғанда) әрекет ету кезеңі аяқталған күнге дейін (қоса алғанда) қолданылады.
4. Биржаның ресми тізімінің "Аралас" алаңының "KASE Global" секторына енгізілген бағалы қағаздар бойынша "қысқа сатуға тыйым салу" белгісі корпоративтік уақиға басталған күнге дейін жеті жұмыс күні бұрын корпоративтік уақиға басталған жағдайда белгіленуі және осы корпоративтік уақиға аяқталған күнге дейін қолданылуы мүмкін.

4 бап.

Т+ Қамтамасыз ету тізіміне енгізу үшін қаржы құралдарына қойылатын талаптар

1. Қаржы құралын Т+ Қамтамасыз ету тізіміне қосу және оның көрсетілген тізімде болуы үшін мұндай қаржы құралы Т+ Тізіміне енгізілуі тиіс.
2. Қаржы құралы өтімділіктің келесі қосымша критерийлерін қанағаттандыруы тиіс:
  - 1) қаржы құралына қатысты орталық контрагенттің өтімділігін басқаруға жауапты бөлімшенің бір сауда-саттық күні ішінде орындалмаған міндеттемелерді мәжбүрлеп жоюды жүзеге асыру мүмкіндігі туралы талдамалық пікірі бар;
  - 2) шетел валютасына қатысты мұндай шетел валютасының шоғырлануының бекітілген шектелімінің мәні баламасында кемінде 10 (он) миллиард теңгені құрайды.
3. Қор нарығының Т+ Қамтамасыз ету тізіміне осы баптың 2 тармағында белгіленген талаптарды қанағаттандырмайтын белгілі бір атаудағы бағалы қағаз, Тәртіптің 5 бабында қарастырылған тәртіпке сәйкес қабылданатын Клирингілік орталық Басқармасының шешімі негізінде, көрсетілген қағазды Т+ Қамтамасыз ету тізіміне енгізу туралы шешім қабылдау кезінде Клирингілік орталықтың Басқармасы белгілейтін, көрсетілген бағалы қағаз бойынша нарықтық тәуекел ставкаларының есептік мәндеріне қолданылатын, арттыру коэффициентін қолданған жағдайда, Комитет осындай мөлшерлемелерді белгілеген кезде қабылдануы мүмкін.

5 бап.

Қаржы құралдарын Т+ Тізіміне және Т+ Қамтамасыз ету тізіміне енгізу тәртібі және оларды тізімдерден шығару тәртібі.

1. Клирингілік орталық тоқсан сайын тоқсанның екінші айының соңғы жұмыс күнінен кешіктірмей қаржы құралдарының оларды тізімге енгізуге

және/немесе олардың тізімдерде болуына қойылатын талаптарға сәйкестігіне мониторингті жүзеге асырады.

2. Мониторинг нәтижелері бойынша нарықтық тәуекелдер бөлімшесі қаржы құралдарының талаптарға сәйкестігі туралы қорытынды (бұдан әрі – қорытынды) дайындайды және оны осы баптың 4 тармағына сәйкес Клирингілік орталықтың уәкілетті органдарының қарауына шығарады.
3. Қорытындыны дайындау барысында нарықтық тәуекелдер бөлімшесі Клирингілік орталықтың және/немесе Биржаның өзге құрылымдық бөлімшелерінен негізделген қорытындыны дайындау үшін Клирингілік бөлімшенің пікірі бойынша қажетті қосымша ақпарат пен құжаттарды сұратуға құқылы.
4. Қорытындыда қаржы құралын Т+ Тізіміне және/немесе Т+ Қамтамасыз ету тізіміне енгізу туралы не қаржы құралын тізімдерден шығару туралы шешім шығару үшін негіз болып табылатын ақпарат көрсетіледі.
5. Қаржы құралдарын тізімдерге енгізу не қаржы құралдарын тізімдерден шығару осы баптың 2-4 тармақтарына сәйкес дайындалған қорытындыны қарау нәтижелері бойынша қабылданған Клирингілік орталық Басқармасының шешімі бойынша Комитеттің ұсынымы негізінде жүзеге асырылады.

Қаржы құралын тізімдерден жедел тәртіппен алып тастау қажет болған жағдайда Клирингілік орталықтың Басқармасы көрсетілген шешімді Комитеттің ұсынымдарынсыз қабылдауға құқылы.

6. Клирингілік орталық осы баптың 1 тармағында белгіленген мерзімді сақтамай, осы баптың 5 тармағында қарастырылған тәртіппен қаржы құралын қосуға құқылы:
  - 1) Т+ Тізіміне еркін нысанда жасалған клирингілік қатысушының сұрау салуы негізінде;
  - 2) қаржы құралдарын Биржаның сауда-саттық жүйелерінде айналысқа жіберу процесіне қатысатын Клирингілік орталықтың және/немесе Биржаның өзге бөлімшелерінің қызметтік жазбасы негізінде Т + Тізіміне және/немесе Т+ Қамтамасыз ету тізіміне;
  - 3) көрсетілген қаржы құралы Т+ тізімінде кемінде күнтізбелік отыз күн болған жағдайда, еркін нысанда жасалған клирингілік қатысушының сұрау салуы негізінде Т+ Қамтамасыз ету тізіміне.
7. Тәртіптің 2 бабының (Т+ Тізімі үшін) және/немесе 4 бабының (Т+ Қамтамасыз ету тізімі үшін) талаптарына сәйкес келетін белгілі бір атаудағы Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағазын тиісті тізімге енгізу Комитеттің ұсынымы және Клирингілік орталықтың Басқармасы Қазақстан Республикасының көрсетілген мемлекеттік бағалы қағазымен сауда-саттық ашылған күннен бастап тиісті шешім қабылдамай автоматты түрде жүзеге асырылады.
8. Клирингілік орталық Т+ Тізіміне және/немесе Т+ Қамтамасыз ету тізіміне белгілі бір эмитент шығарған және 2 баптың (Т+ Тізімі үшін) және/немесе тәртіптің 4 бабының (Т+ Қамтамасыз ету тізімі үшін) талаптарына сәйкес келетін белгілі бір атаудағы мемлекеттік емес бағалы қағазды көрсетілген мемлекеттік емес бағалы қағаздың сауда-саттық ашылған күнінен бастап, көрсетілген бағалы қағаз мынадай талаптарға қанағаттандырылған жағдайда, Клирингілік орталық Басқармасының жалпы (негіздемелік) шешімі бойынша Комитеттің алдын ала мақұлдауы болған жағдайда:
  - 1) көрсетілген бағалы қағаздың айналыс мерзімі бір жылдан аспайды;
  - 2) көрсетілген бағалы қағаздың эмитенті Standard&Poor's агенттігінің шкаласы бойынша Қазақстан Республикасының елдік рейтингінен төмен емес немесе Moody's Investors Service немесе Fitch агенттіктерінің

шкаласы бойынша ұқсас деңгейдегі рейтингі бар халықаралық қаржы ұйымы болып табылады;

- 3) аталған бағалы қағаз жеңілдік бағалы қағаз болып табылады;
- 4) көрсетілген бағалы қағаздар бойынша Клирингілік орталықта клирингілік қатысушының көрсетілген бағалы қағаздар бойынша өтімділік провайдері болуға ниеті туралы жазбаша растамасы бар.

Осы тармақтың бірінші абзацында көрсетілген Клирингілік орталық Басқармасының жалпы (негіздемелік) шешімі міндетті түрде көрсетілген бағалы қағаздарды шығарған эмитенттің атауын, осы бағалы қағаздарды шығару және айналысқа шығару шарттарын, қаралатын шешімнің күшіне енуі үшін елеулі болып табылатын өзге де шарттарды қамтуға тиіс. Белгілі бір эмитент шығарған және осы тармақта көрсетілген шарттарға сәйкес келетін белгілі бір атаудағы мемлекеттік емес бағалы қағазды Т+ Тізіміне және/немесе Т+ Қамтамасыз ету тізіміне енгізу мүмкіндігі туралы басқарманың көрсетілген жалпы (негіздемелік) шешімінің болуы, осы баптың 5 тармағына сәйкес, бұдан әрі басқарманың әрбір осындай бағалы қағазды тізімге енгізу туралы жеке шешім қабылдауын талап етпейді.

9. Биржаның ресми тізімінің "аралас" алаңының "KASE Global" секторының бағалы қағаздарын тиісті тізімге енгізу жүзеге асырылады:
  - 1) Т+ Тізіміне бағалы қағаздар биржаның ресми тізімінің "KASE Global" секторына бағалы қағаздарды енгізу кезінде қабылданатын Биржа Басқармасының шешімі негізінде көрсетілген бағалы қағаздармен сауда-саттық ашылған күннен бастап, Комитеттің ұсынымы болған кезде;
  - 2) Т+ Қамтамасыз ету тізіміне Клирингілік орталық Басқармасының шешімі негізінде Комитеттің ұсынымы болған жағдайда мынадай жағдайларда:
    - Тәртіптің 4 бабының талаптары қанағаттандырылған жағдайда (Т+ Қамтамасыз ету тізімі үшін) сауда-саттық ашылған күннен бастап кемінде күнтізбелік отыз күн өткен соң жүргізілетін қаржы құралдарының оларды тізімге енгізуге және/немесе тізімдерде болуға қойылатын талаптарға тоқсан сайынғы мониторинг нәтижелері бойынша;
    - бір сауда-саттық күні ішінде қаржы құралы бойынша орындалмаған міндеттемелерді мәжбүрлеп жоюды жүзеге асыру мүмкіндігі болған кезде орталық контрагенттің өтімділігін басқаруға жауапты бөлімшенің қызметтік жазбасы негізінде;
    - еркін нысанда жасалған клирингілік қатысушының сұрау салуы негізінде.
10. Клирингілік орталық қаржы құралын осы баптың 1 тармағында белгіленген мерзімді сақтамай, осы баптың 5 тармағында қарастырылған тәртіппен Т+ Тізімінен және/немесе Т+ Қамтамасыз ету тізімінен мынадай жағдайларда алып тастауға құқылы:
  - 1) эмитенттің осындай қаржы құралын өз міндеттемелерін орындамау жағдайларының басталуы немесе Клирингілік орталықты осындай қаржы құралы эмитентінің қаржылық жай-күйінің нашарлағанын куәландыратын ақпарат алған кезде, оны қарау нәтижесінде қаржы құралы белгіленген тәртіппен сенімділік өлшемдерін қанағаттандыруды тоқтатты;
  - 2) осы қаржы құралының эмитентін осы қаржы құралын сатып алу/айырбастау туралы хабарландыру;
  - 3) нарықтық конъюнктураның, қаржы құралдарының бағасының елеулі өзгеруінің, нарықтардың құбылмалылығын арттырудың өзге де жағдайлары.

- 4) эмитент немесе осындай қаржы құралына рұқсаттама бастамашысы бағалы қағаздар шығарылым аңдатпасына, облигациялық бағдарлама шығару проспектісіне және өтеу тәртібі мен мерзімдерін, облигациялар үшін купондық сыйақы төлеуді анықтайтын өзге де құжаттарға жоспарланған өзгерістер туралы ақпаратты ашуға қойылатын талаптарды орындамаған жағдайлардың басталуы, сондай-ақ осындай төлемдерді жүзеге асыру үшін ұстаушылар тізілімін тіркеу мерзімдері, купондық төлемдердің мөлшері, номиналды құны облигациялар үшін, сондай-ақ бағалы қағаздың құнын, айналыс мерзімін анықтауға әсер ететін өзге де сипаттамалары, купондық сыйақыны немесе дивидендтерді төлеу мерзімдері мен мөлшерлері;
  - 5) эмитент немесе осындай қаржы құралына рұқсаттама бастамашысы бағалы қағаздар эмитентінің корпоративтік уақиғалары туралы ақпаратты ашуға қойылатын талаптарды орындамаған жағдайлардың басталуы.
11. Қаржы құралы 2 баптың (Т+ Тізімі үшін) және Тәртіптің 4 бабының (Т+ Қамтамасыз ету тізімі үшін) талаптарына сәйкес келмеген кезде, сондай-ақ осы баптың 5 тармағында қарастырылған тәртіппен осы баптың 10 тармағында көрсетілген жағдайлардың кез келгені басталған кезде Т+ Тізімдерінен шығарылуы мүмкін.
  12. Тізімдерден қаржы құралын алып тастау комитеттің ұсынымы болмай және Клирингілік орталықтың Басқармасы тиісті шешім қабылдамай автоматты түрде жүзеге асырылады:
    - 1) көрсетілген қаржы құралы бойынша барлық міндеттемелер мен талаптардың орындалған күнінен кейінгі күннен бастап биржалық қызметтің жалпы шарттарын реттейтін Биржа ережелеріне сәйкес белгілі бір атаудағы қаржы құралымен сауда-саттықты тоқтату;
    - 2) облигацияларды өтеу (мерзімінен бұрын өтеу):
      - егер тіркеу күннің басында жүзеге асырылса, облигацияларды ұстаушылар тізілімі оны өтеуді жүзеге асыру үшін тіркелген күнге дейін бір клирингілік күн бұрын;
      - егер тіркеу күннің соңында жүзеге асырылса, облигацияларды ұстаушылар тізілімі оны өтеуді жүзеге асыру үшін тіркелген күні;
      - егер облигацияларды ұстаушылар тізілімін тіркеу жұмыс емес күні жүзеге асырылса, осы тармақшаның бірінші немесе екінші абзацтарына сәйкес анықталатын күнге дейін бір клирингілік күн бұрын.
  13. Қаржы құралы осы баптың 5 тармағында қарастырылған тәртіппен мынадай жағдайларда қандай да бір тізімнен уақытша (белгілі бір кезеңге) шығарылуы мүмкін:
    - 1) эмитенттің корпоративтік уақиғалары туралы ақпарат болған кезде (акцияларды сатып алу, делистинг, негізгі акционерлерге қатысты жағымсыз уақиғалар, сондай-ақ дефолт тәуекелін арттыратын және/немесе қаржы құралының баға сипаттамаларының құбылмалылығының жоғарылауына әкелетін өзге де уақиғалар);
    - 2) Қазақстан Республикасында немесе заңнамаға сәйкес осы қаржы құралымен сауда-саттық жүзеге асырылатын шет мемлекеттерде ұзақ мереке күндері.
  14. Басқарманың қаржы құралын Т+ Тізіміне және/немесе Т+ Қамтамасыз ету тізіміне енгізу туралы немесе қаржы құралын Т+ Тізімінен және/немесе Т+ Қамтамасыз ету тізімінен алып тастау туралы шешімі туралы ақпарат тиісті өзгерістер күшіне енген күнге дейін бір жұмыс күнінен кешіктірмей клирингілік қатысушылардың назарына тиісті жаңалықтар клирингілік орталықтың интернет ресурсында жариялау жолымен жеткізіледі.

6 бап. Тұжырымды қағидалар

1. Тәртіп және тәртіпке енгізілген барлық өзгерістер және/немесе толықтырулар Клирингтік орталықтың интернет-ресурсында орналастыру арқылы клирингтік қатысушылардың назарына жеткізіледі.
2. Тәртіп қажеттілігіне қарай, бірақ Тәртіп күшіне енген күннен бастап есептелетін үш жылда кемінде бір рет өзектендіруге жатады.
3. Тәртіпке өзгертулер мен толықтырулардың уақтылы енгізілуіне нарықтық тәуекелдер бөлімшесі жауапты болады.

Басқарма Төрағасы

Сабитов И.М.